

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra výtvarné kultury
Klatovská 51, 306 14 Plzeň
Tel.: 377 636 493, 377 636 471
e-mail: suomar@kvk.zcu.cz

Protokol o hodnocení diplomové práce

Název práce: Artefiletický projekt pro Výtvarný obor Základní umělecké školy (ZUŠ J. Kličky, Klatovy)

Práci předložila studentka: Zdenka Všelková

Studijní obor: Učitelství výtvarné výchovy pro SŠ

Posudek oponenta práce

Práci hodnotil: Mgr. Jindřich Lukavský

1. Cíl práce

Jedním z cílů práce bylo vypracovat artefiletický projekt výtvarných úkolů a zrealizovat jej v prostředí základní umělecké školy. Tento cíl byl splněn. Dalším cílem práce bylo popsat vztahy, možnosti a limity artefiletického přístupu ve výuce na ZUŠ v kontextu nároků odpovídajícího RVP. Tento cíl byl splněn pouze částečně.

2. Obsahové zpracování

Text je členěn do dvou zásadních celků: teoretické a praktické části, olemovaných úvodem a závěrem. Proporcionalita textu vyznívá jednoznačně pro praktickou část, v níž autorka představuje vlastní pedagogický projekt a jeho reflexi. Práce v přílohách obsahuje velké množství doprovodných informací: přípravy jednotlivých výukových celků, reflektivní bilance autorky, transkripce žákovské komunikace, reprodukce žákovské tvorby a fotodokumentaci praxe. Bohužel není zvolen vhodný způsob jejich odkazování (chybí odkazy na konkrétní strany) a zdaleka není využít jejich potenciál pro ilustraci probírané problematiky.

Svým zaměřením se jedná o diplomovou práci mapující pedagogickou praxi autorky s přesahem k její reflexi a autoevaluaci. Náročnost a invenčnost takové práce spočívá v přípravě aranžmá výrazových her a reflektivních komponent výuky, které by měly autorský charakter. A dále v nutnosti rozštěpu autorky mezi realizátora výuky a distančního pozorovatele.

3. Charakteristika a hodnocení formy technické i řemeslné složky práce

Vzhledem k charakteru práce, tento okruh nehodnotím.

4. Formální náležitosti

Jazykový projev splňuje požadavky kladené na diplomovou práci. Odkazy na literaturu jsou uváděny správně. Členění textu je řešeno přehledně, až na zmiňovanou přílohovou část.

5. Stručný komentář hodnotitele

Práce svým rozsahem splňuje nároky kladené na diplomovou práci.

Zásadním kladem práce je velké zaujetí autorky pro vlastní pedagogickou činnost. Přípravy a reflektivní bilance jsou zpracovány velmi pečlivě. Z textu lze také usuzovat na dobré přijetí projektu jak žáky, tak také širší veřejností. Je nezbytné ocenit množství shromážděného materiálu, který umožňuje velmi plasticky rekonstruovat výukovou praxi. Oceněnihodná je také schopnost autorky otevřeně popisovat vlastní zkušenosti z výuky. Při jejich reflexi a explikaci setrvává převážně v obecnější rovině, přičemž zdůrazňuje kvalitu interakce a komunikace se žáky.

Za poněkud problematický považuji fakt, že v teoretické části jsou uváděny některé nepřesné nebo nadbytečné informace. První případ se týká např. obecného vymezení prožitkové stránky zážitku (str. 17), nebo konkretizaci konceptových polí: „konstruktivní – vytvoření série fotografií“ (str. 35).

Nadbytečnou se jeví kapitola, v níž jsou velmi podrobně s oporou v obecné didaktice vymezeny fáze projektové metody (str. 20). Přitom tyto informace neposkytují žádnou oporu pro praktickou realizaci. Také kapitoly věnované prezentaci RVP obsahují převážně obecné citace z tohoto materiálu, které neslouží např. pro polemiku s artefiletickým přístupem. Výzkumnou otázku: „zda je možné využít artefiletického přístupu při výuce na ZUŠ, jaké jsou jeho možnosti a limity.“, chápu jako zavádějící. Artefiletika nemá dogmaticky propracovanou programově-metodickou úroveň, na níž by bylo možné ji ostře odlišovat od programu představeného v RVP. Nevymezuje obsahy a exaktní oborové nebo klíčové kompetence, které je učitel povinen v praxi u žáků rozvíjet. To ale nečiní ani program, alespoň ne na úrovni RVP. Spíše, než obecné principy, zavádí Artefiletika pojmy (výrazová hra, reflektivní dialog, vzdělávací motiv, nebo ledolamka), které se vztahují k různým komponentám výuky (obsahovým, realizačním, apod.). Namísto exaktního vymezení učiva a metodických postupů, poskytuje praxi jazyk, kterým je možné tuto praxi reflektovat a analyzovat. Proto se domnívám, že je velice obtížné nalézt pole, na němž by bylo možné konfrontovat artefiletickou praxi s přepisem RVP pro ZUŠ. Sledovat takovou kompetici se autorce daří při porovnání tradičních

výukových schémat a nově přinášených impulzů. Přitom je ovšem nutné setrvat na nízké míře obecnosti. Výzkumnou část však v práci chápu jako doprovodnou.

Celkový dojem z práce kazí malá propojenost příloh a hlavního výkladu. Jádrem každé úlohy je didaktická transformace určitého obsahu. Ten musí být aktivizován učitelem a žáky ve výrazové hře jak s ohledem na principy umělecké praxe, tak s ohledem na žáka. Dávám k diskusi, zda by podrobný výklad uvažování nad didaktickou transformací obsahu a tedy vyjádření jeho didaktické znalosti, neměl být jádrem podobně zaměřených diplomových projektů.

6. Otázky a připomínky na autora práce k bližšímu vysvětlení při obhajobě

1. Můžete vysvětlit, jak rozumíte termínu prožitková komponenta zážitku?

2. Na vybrané učební úloze představte didaktickou transformaci obsahu. Jaké principy tvorby měli žáci poznat a jakým způsobem jste toto poznání předpřipravila v aranžmá učební úlohy?

7. Navrhovaná známka

Velmi dobře

Datum: 13. 8. 2013

Podpis: Mgr. Jindřich Lukavský